
Broj: 03/6-50-14-12-16/16

Sarajevo, 28.1.2016.

IZVJEŠTAJ S KONFERENCIJE POVODOM MEĐUNARODNOG DANA DJETETA, ODRŽANE 20. NOVEMBRA 2015. GODINE

Zajednička komisija za ljudska prava Parlamentarne skupštine BiH je, u saradnji s Dječijim fondom Ujedinjenih naroda (UNICEF), održala konferenciju povodom 20. novembra, Međunarodnog dana dječijih prava, pod nazivom „JER I JA POSTOJIM“.

Na konferenciji je istaknuto da se u svijetu obilježava Međunarodni dan dječijih prava od 20. novembra 1989., kada je Generalna skupština Ujedinjenih naroda usvojila Konvenciju o pravima djeteta. Obilježavanjem Međunarodnog dana dječijih prava želi se senzibilizirati javnost i ustanove za potrebu zaštite maloljetnika od zloupotrebe, nasilja i raznih oblika diskriminacije.

Djeca se rađaju sa osnovnim slobodama i pravima koja pripadaju svim ljudskim bićima. Ali, s obzirom na fizičku i psihičku nezrelost, nameće se potreba isticanja posebnih prava djeteta na zaštitu koja proizilaze iz ove činjenice. Povodom Međunarodnog dana dječijih prava, želi se ukazati na razmjere problema s kojima se susreću djeca s posebnim potrebama i na potrebu njihovog rješavanja, ali i da se posebno ukaže na iskustva roditelja u pogledu društveno – administrativnih prepreka, diskriminacije, netolerancije, zanemarivanja i drugih problema.

U Bosni i Hercegovini osobe s poteškoćama, a posebno djeca, čine jednu od najugroženijih grupa ljudi, koju štite dvije važne konvencije - Konevencija o pravima djeteta i Konvencija o pravima osoba s invaliditetom te opcionim protokoli i fakultativni protokol. Bosna i Hercegovina je potpisnica Konvencije UN-a za zaštitu prava djeteta, koja je sastavni dio Ustava BiH.

Na konferenciji je naglašena i obaveza Bosne i Hercegovine da izradi kombinirani šesti izvještaj za Komitet UN-a o pravima djeteta. Ovaj izvještaj očekuje se do 5. septembra 2017. i podrazumijeva realizaciju niza preporuka, od kojih su neke uključene u zaključke Zajedničke komisije. Jedna od preporuka odnosi se upravo na socijalni sektor i na socijalne usluge koje trebaju dobiti djeca ili osobe s invaliditetom.

ZAKLJUČCI

1. Predlaže se Vijeću ministara BiH da otvori posebnu budžetsku liniju za finansiranje Vijeća za djecu BiH, za podršku najosjetljivijoj kategoriji u društvu - djeci BiH;
2. Zadužuje se Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, Vijeće za djecu, da pristupi izradi jedinstvenog registra podataka na nivou BiH, koji će obuhvatati informacije, statističke podatke o osobama s teškoćama u razvoju u BiH, listu stručnjaka deficitarnih struka u BiH, poput logopeda, defektologa, stomatologa, odnosno svih specijalista koji bi pomogli ovoj kategoriji društva, kako bi se sva oboljenja standardiziranim pristupom svrstala u jedan okvirni zajednički informacijski sistem, na osnovu kojeg bi bilo moguće znati kojoj kategoriji pripadaju, i na osnovu kojih bi mogli da pokrenu sve procedure koje su potrebne za adekvatnu stručnu i pravnu pomoć. Potrebno je uvesti protokol postupanja, referenijalnih mehanizama koji počinje od momenta rođenja djeteta;
3. Preporučuje se Vladi Federacije BiH, Vladi Brčko Distrikta BiH i nadležnim ministarstvima da oforme dnevne centre za djecu sa smetnjama u razvoju i za rad s njihovim roditeljima;
4. Preporučuje se Vladi Brčko Distrikta BiH da usvoji zakon o profesionalnoj rehabilitaciji;
5. Neophodno je pristupiti izradi zakona o rijetkim bolestima i klasifikaciju bolesti kako bi osobe s posebnim potrebama bile u mogućnosti ostvariti svoja socijalna prava i prava iz zdravstvene zaštite;
6. Provođenje postojećih zakona koji se tiču ove kategorije stanovništva, posebno zakona o zdravstvenom osiguranju koji *de facto* prepoznaje „osnovni paket zdravstvenih prava“ naših stanovnika;
7. Predlaže se nadležnim entitetskim institucijama - ministarstvu zdravstva, ministarstvu za socijalni rad i ministarstvu obrazovanja da planiraju sredstva za neophodno javno informiranje i medijsku edukaciju roditelja, kao i cjelokupnog stanovništva;

8. Lijekovi koji su neophodni za liječenje i ublažavanje simptoma treba da budu na esencijalnim listama;
9. Zakonom urediti jednakost u ostvarivanju zdravstvenog osiguranja, te uticati na nadležene institucije da se visina dječijeg dodatka, na koji dijete s posebnim potrebama ostvaruje pravo, približno izjednači u BiH;
10. Sa aspekta ravnopravnosti spolova, muškarci i žene treba da imaju jednake mogućnosti da koriste poziciju njegovatelja porodice, njegovatelja djece;
11. Neophodna je izmjena Zakona o obrazovanju BiH kako bi se omogućilo obrazovanje za svu djecu u skladu s njihovim mogućnostima, te da ta mogućnost podrazumijeva angažiranje odgovarajuće stručne osobe, asistenta, koji će pružati pomoći pri odvijanju nastave za bilo koje dijete s teškoćama u razvoju. Potrebno je, također, prilagoditi udžbenike potrebama djece koja nisu u mogućnosti pratiti nastavu po postojećim udžbenicima;
12. Sve školske ustanove u BiH moraju imati mogućnosti za svu djecu, rješenja arhitektonskih barijera i sanitarnih čvorova;
13. Predlaže se Parlamentarnoj skupštini BiH da izdvoji finansijska sredstva za prilagođavanje pristupa zgradi Parlamentarne skupštine BiH i Plavoj sali za osobe s invaliditetom.
14. Prijedlog ombudsmena BiH:

Da se održi zajednički sastanak članova Zajedničke komisije, UNICEF-a, predstavnicima udruženja i Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH na bazi Specijalnog izvještaja o djeci s posebnim potrebama Institucije ombudsmena za ljudska prava i zaključaka Zajedničke komisije s Konferencije povodom Međunarodnog dana djeteta, kako bi se kreirali prijedlozi aktivnosti i prijedlog mjera.

Usvojeni zaključci dostavljaju se nadležnim institucijama:

- Vijeću ministra BiH
- Ministarstvu za ljudska prava BiH, Vijeće za djecu
- Ministarstvu civilnih poslova BiH,
- Federalnom ministarstvu obrazovanja i nauke,
- Federalnom ministarstvu zdravstva,
- Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike,

- Ministarstvu zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske,
- Ministarstvu prosvjete i kulture Republike Srpske,
- kantonalnim ministarstvima prosvjete i socijalne zaštite,
- kantonalnim ministarstvima zdravstva,
- Vladi Brčko Distrikta BiH.

Navedeni zaključci bit će dostupni na veb-stranicu www.parlament.ba